

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. I. Præmittuntur quædam circa naturam violenti.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

quodd quis implicitam & confusam alicuius rei cognitionem habens, hominem scilicet tali loco latere, negligat ulterius inquirere; sicque si sagittam in locum illum emittens hominem occidat, mors eius est ei voluntaria, & in hoc consistit peccatum inconsiderantiae. S. Thōmas itaque, dum hic q. 6. a. 3. ad 3. insinuare videtur, dari posse voluntarium sine actu intellectus, vult volummodo non requiri actum seu cognitionem explicitam, iuxta iam dicta.

Mens sancti Thoma.

V.
Voluntarium & spontaneum quomodo differant.

Quaeres tertio: quomodo voluntarium differat a spontaneo. Respondetur spontaneum illud dici; quod quis omnino vltro, ac merè ex sua voluntate praestat, & non suafu vel rogatu alterius: Rex quispiam exempli gratiā, nemine suadente, aut quovis modo instigante, Petrum in Baronis aut Comitis dignitatem adsciscit, hæc dignitatis collatio est regi spontanea: quod si alterius iussu suafu aut precibus Rex ad hoc fuisset inductus, voluntariè quidem id fecisset, sed non

spontaneè. Omne ergo spontaneum est voluntarium, non econtrā.

Quaeres quarto: utrum omne voluntarium sit volitum, & omne volitum voluntarium? Respondetur omne voluntarium esse aliquo modo volitum: quidquid enim rationem voluntarii fortitur, ab aliquo voluntatis actu id habeat oportet, ac proinde aliquo modo debet esse volitum. At verò non quidquid est volitum est voluntarium, multa namque ex vi vel metu faciunt homines, & ab aliis coacti, quæ proinde iis non sunt voluntaria: sed de hoc postea redibit sermo.

VI.
Omne voluntarium est volitum, non omne volitum est voluntarium.

Quaeres quinto: utrum idem opus esse possit voluntarium simul & involuntarium. Respondetur posse: & constat dum quis tempestate iactatus merces in mare projicit, hæc projectio est absolute ei voluntaria, aliquid tamen involuntarii habet admixtum, cum summā quippe voluntatis renitentia hoc praestat, & si salvā vitā posset, merces non projiceret. De hoc tamen etiam plura postea.

VII.
Posse idem opus esse spontaneum & involuntarium.

DISPUTATIO LXXXVII.

De Violento.

PLVRIMA etiam in hac questione sunt Philosophica, & latè in Physicis tractata: hic tamen quaedam ex usu de Violenti natura subjungenda, cum maximè ad Voluntarii cognitionem conducant.

SECTIO PRIMA.

Praemittuntur quaedam circa naturam violenti.

I.
Violentum dicitur, quod est à principio extrinseco, passo non conferente vim.

VIOLENTUM juxta Aristotelem 3. Ethicorum cap. 1. est, *Quod provenit à principio extrinseco, passo non conferente vim*: seu cujus principium est foris, & cui is qui agit, aut patitur, ut explicat S. Thomas, q. 6. art. 4. ad 2. positivè repugnat. Unde *passo non conferente vim*, perinde est ac passo renitente: alioqui multa essent violenta, quæ tamen à nullo violenta censentur.

II.
Dicunt aliqui nihil esse posse violentum ulli rei posse esse violentum, quod in eâ producitur à Deo.

Nec mihi probatur, quod ex Thomistis affirmant aliqui, nihil esse posse violentum ulli rei creatæ, quod in eâ producitur à Deo: quamvis enim sit ab extrinseco, passum tamen, inquit, non renititur, nihil quippe reniti potest Deo, præsertim cum, ut alibi diximus unicuique rei in sit potentia obediens ad obtemperandum Deo. Probabilius tamen est quod affirmat S. Bonaventura in 2. d. 25. part. 2. art. 2. q. 5. Vasquez d. 25. Valentia hic puncto 3. cum Gabriele, Durando, & aliis, posse scilicet creaturam pati violentiam à Deo: unde potest homo positivè reniti quando alicubi detinetur à Deo, & illic esse cum repugnantia: demones etiam & animæ damnatæ invite detinentur à Deo in inferno. Sic si Deus calefaceret aquam, aut ignem infrigidaret, non minus essent iis calor & frigus disconvenientia,

Potest creatura pati violentiam à Deo.

quàm si producerentur ab agente aliquo creato; & appetitu innato vellent quodammodo qualitates illas non habere, & hoc sensu reniterentur.

Dices: creatura non habet inclinationem ad proprium bonum contra voluntatem Dei, ergo non erit ei violentum, quod fit à Deo, cum non sit contra illius inclinationem, utpote quæ nulla est. Respondetur non quidem esse inclinationem in creaturæ ad bonum aliquod contra voluntatem Dei, quasi reduplicativè, seu ita ut petat illud habere, etiam posito quod Deus nolit, hæc enim esset inclinatio, non inordinata solum, sed impossibilis, sicut nec lapis petit descendere, posito quod à fortiori agente detineatur. Ad hoc ergo ut aliquid sit violentum sufficit quod materialiter appetat bonum aliquod cujus oppositum hic & nunc vult Deus, seu à cujus adeptione per aliud agens extrinsecum impeditur.

III.
Rei creatæ, non reduplicativè, sed specificativè aliquid appetit, cuius contrarium vult Deus.

Nec obstat potentia illa creaturis omnibus infusa ad obediendum Deo; esto enim sit in rebus huiusmodi subiectio, & subordinatio naturalis respectu creatoris, hoc tamen non tollit quin possit res illa esse ei violenta, utpote contra naturalem ejus inclinationem, & appetitum specificativè, & secundum se spectatum, cum frigus etiam à Deo in igne productum non propterea definat esse ei malum. Hoc clarè in aliis rebus cernitur: in ferro exempli gratiā est huiusmodi subordinatio, & subiectio respectu hominis, cum ipsi illud elevanti aut ad alios usus applicanti obediatur, & tamen elevatio illa non definit esse ferro violenta: & sic de cæteris.

IV.
Creatura subordinatio respectu creatoris non tollit, quo minus possit rei aliqua esse ei violenta.

SECTIO